

SZERENCS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

IFJÚSÁGI CSELEKVÉSI Program

az EFOP-1.2.11-16-2017-00064 sz.
„Esély Otthon” program Szerencs Városában c. projekt keretében

Szerencs Város Önkormányzata Képviselő-testülete jóváhagyta a
146/2022.(IX.29.) határozatával 2022. szeptember 29-én.

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFECTETÉS A JÖVŐBE

SZÉCHENYI 2020

I. AZ IFJÚSÁGI CSELEKVÉSI PROGRAM CÉLKITŰZÉSEI

Szerencs Város Ifjúsági Cselekvési Programja több évtizedes hiányt pótol. Számos hatályos stratégiája, dokumentuma van jelenleg Szerencs Városnak, melyek kisebb-nagyobb mértékben kitérnek a fiatalokkal kapcsolatos feladatokra, azonban célzottan és összeszedetten jelen dokumentum tartalmazza Szerencs Város ifjúságának általános helyzetét, valamint az Önkormányzat tervezett intézkedéseit.

A helyzetelemzés és felmérés alapján az alábbi fő célok és feladatok képezik a Cselekvési Program alapját:

- **Képzett fiatalok helyben tartása, lakhatási körülmények javítása, az elvándorlás csökkentése**
- **Fiatalok helyi munkaerő-piaci esélyeinek javítása – elhelyezkedés segítése, vállalkozóvá, önfoglalkoztatóvá válás támogatása**
- **Hátrányok kompenzálása – hátrányos helyzetű fiatalok életkezdési esélyeinek javítása**
- **Hasznos szabadidő-eltöltési lehetőségek biztosítása, ifjúsági kezdeményezések és prevenciók programok támogatása**
- **Ifjúsági érdekképviselői fórumok megteremtése**

Ezen célok mentén kerültek megfogalmazásra azok az intézkedések, melyek egyrészt az EFOP-1.2.11-16-2017-00064 sz. „Esély Otthon” program Szerencs Városában c. projekt keretében tudnak megvalósulni, másrészt Szerencs Város Önkormányzata saját erejét és forrásait veszi igénybe.

II. Helyzetelemzés: Általános és települési helyzetkép

1. Demográfia:

A fiatalok helyzetének megítélésakor figyelembe kell venni a társadalmi és a demográfiai folyamatokat.

Magyarország lakossága évek óta csökkenő tendenciát mutat: a kivándorlás mellett szembe kell néznünk a ténnyel, hogy a magyar lakosság elöregedőben van, a gyermekvállalási kedv alacsony, Magyarország népessége pedig évről évre kevesebb vidéken és a fővárosban egyaránt. A jelenlegi becslések szerint Magyarország lakossága 2022-ben 9.711.688 fő

A probléma nem csak Magyarország lakossága, hanem számos európai ország esetében aggasztó, azonban a csökkenő népességű országok között az egyik legelőkelőbb helyet mi foglaljuk el. A demográfiautatókkal foglalkozó szervezetek ijesztő jóslatokat fogalmaztak meg az EU-s és a magyar lakosság becsült értékeivel kapcsolatban – ha nem történik változás, Magyarország lakossága a következő évtizedekben rohamosan fogyni fog.

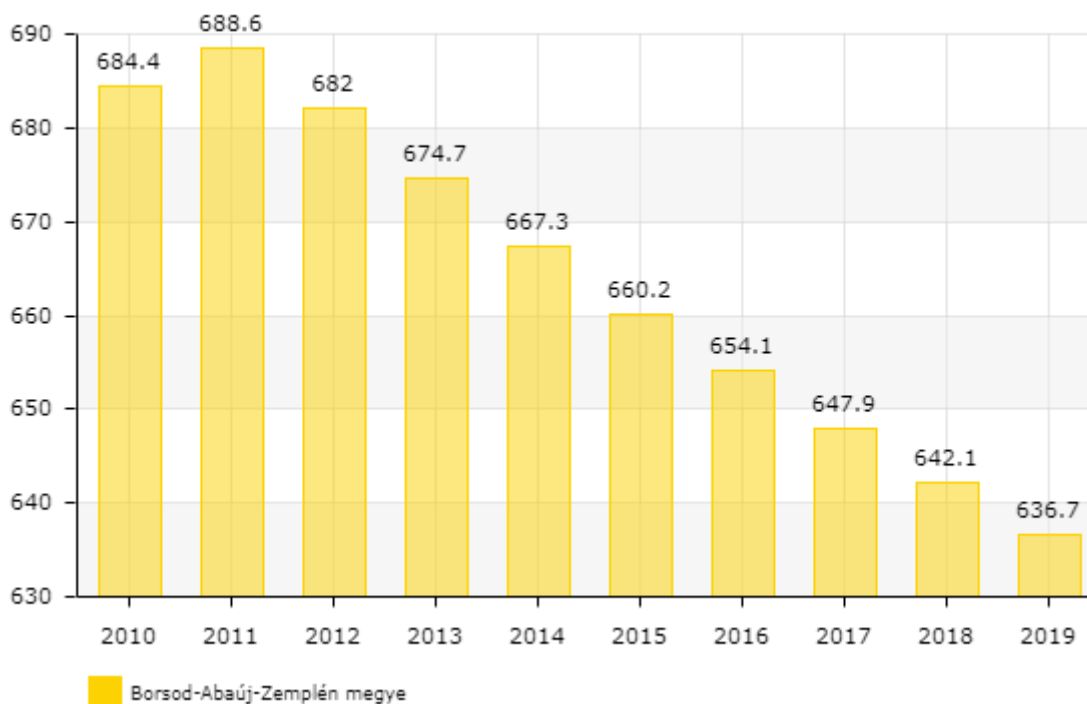
A 65 éves vagy idősebb népesség részarányának növekedése 2009 és 2019 között

Borsod-Abaúj-Zemplén megye népessége és területe alapján az ország második legnagyobb megyéje. A megyében 2019. január 1-jén 642,4 ezer fő élt, az ország lakónépességének 6,6%-a. Népsűrűsége (89 fő/km²) alacsonyabb, mint az országosan (105 fő/km²), de a Budapest nélkül számított megyék átlagát (87 fő/km²) meghaladta. A megye népsűrűsége a népességfogyás következtében 2012 és 2019 között 6 fővel csökkent. A megye népességét az 1980-as évek elejéig erőteljes növekedés, ezt követően az országos átlagot meghaladó mértékű fogyás jellemezte. 2019-ben a megye lakónépessége 2012-höz képest 6,7, az előző évhez képest 0,9%-kal esett vissza, ennél nagyobb népességcsökkenés csak Békés megyében volt.

Lakónépesség (1000fő)

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

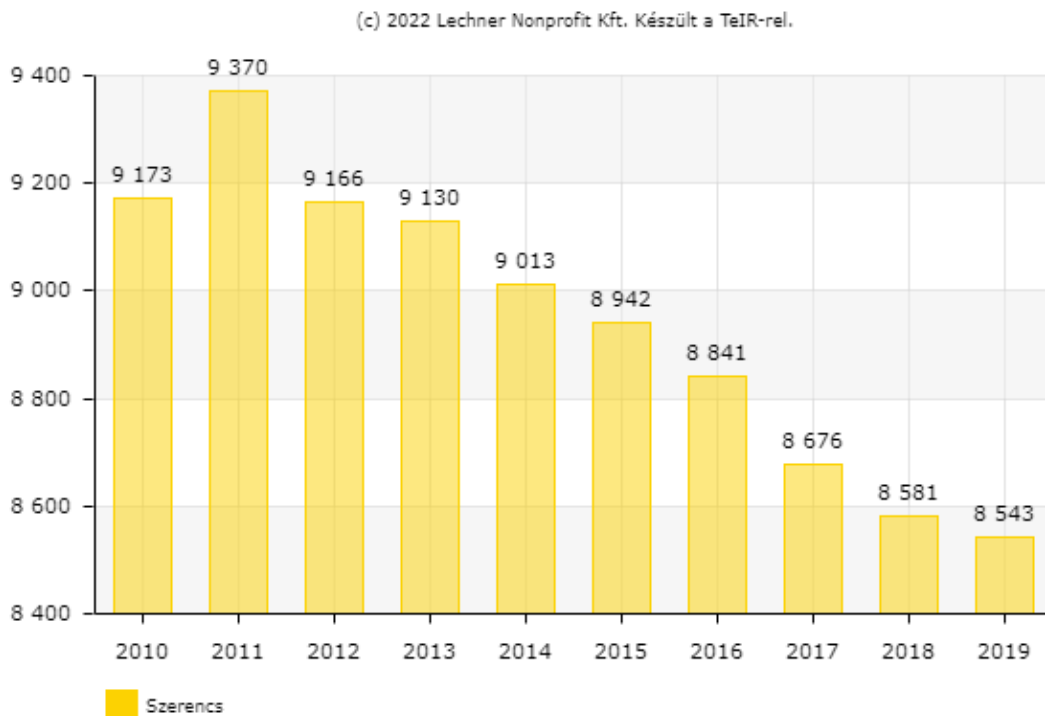

Forrás: TEir-Helyzet-Tér-Kép

A népesség csökkenését több tényező eredményezte. A természetes fogyás (a halálozások száma meghaladja az élve születéseket) az országoshoz képest egy évtizeddel később, 1992-től kezdődött el a megyében. A természetes népességfogyás népességszámhoz viszonyított mértéke ugyanakkor kisebb volt, mint országosan. 2012 és 2019 között a születések és a halálozások egyenlege alapján 17,8 ezer fővel fogyott a megye népessége. A népességszámot a születések viszonylag alacsony és a halálozások magas száma mellett a vándorlási veszteség is nagymértékben csökkentette. Borsod-Abaúj-Zemplén megye lélekszáma 2012. és 2019. január 1-je között a belföldi vándorlás miatt 27,2 ezer fővel, a nemzetközi vándorlás kapcsán 1,6 ezer fővel csökkent.

Szerencs állandó népességének száma hasonlóan a lakónépesség számához évről évre folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, népességének összetétele alapján pedig előregedő társadalom jellemzi. A településen a fiatalok aránya a legalacsonyabb, a 0-14 évesek aránya 2000-től folyamatos csökkenést mutat, mely hosszútávra vetítve a természetes utódlás szempontjából kedvezőtlen. A 60- x évesek aránya 2000-től folyamatosan növekvő tendenciát mutat, az előregedés üteme egyre gyorsul. A korösszetétel munkaerő-piaci szempontból igen kedvezőtlen: magas az idős, és a gyermekkorúak, tehát az inaktív népesség aránya. A csökkenő lakosságszám háttérben a természetes fogyás mellett – mely egyébként országosan is jellemző – elvándorlás is tapasztalható, mely a képzett fiatal felnőtt korosztályra jellemző, főként az egyedülállóakra, illetve gyermekes családokra, akik a továbbtanulás, illetve munkalehetőség miatt költöznek el a városból Magyarország nagyvárosaiba, de jelentős számban az Európai Unió országaiba is. Jellemző az is, hogy többen lakhelyváltást nem jelentenek be, azonban életvitelszerűen már hosszabb ideje nem a városban élnek. A csökkenő népességszámot okozó tényezők közül elsősorban az elvándorlás visszaszorítása az, amire lépéseket tehet a helyi önkormányzat.

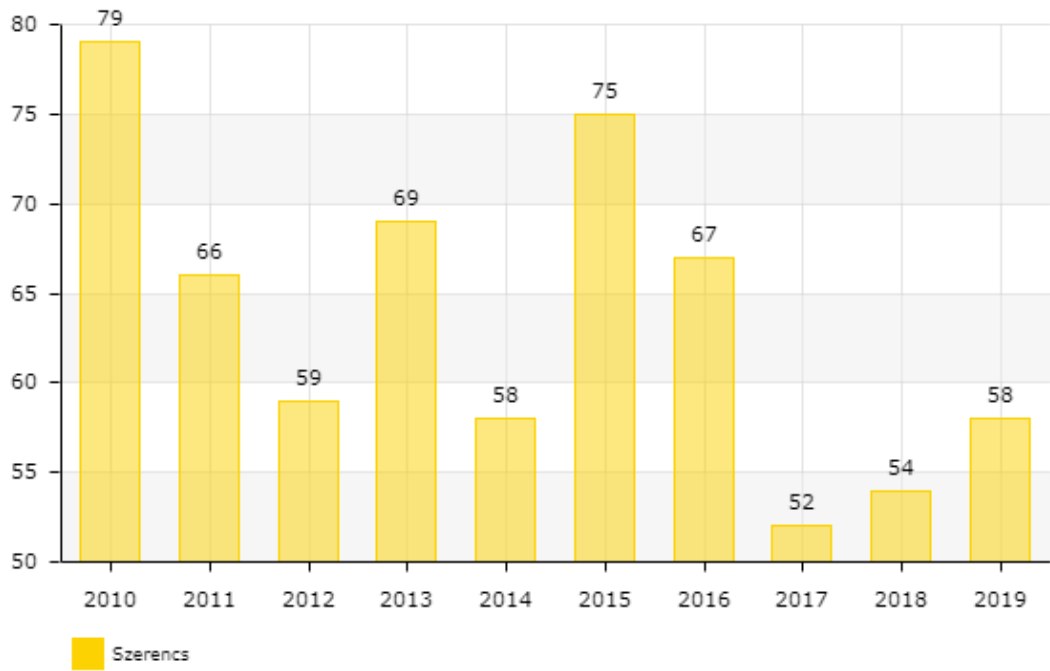
Lakónépesség(fő)

Forrás: TEiR-Helyzet-Tér-Kép

Élve születések száma:

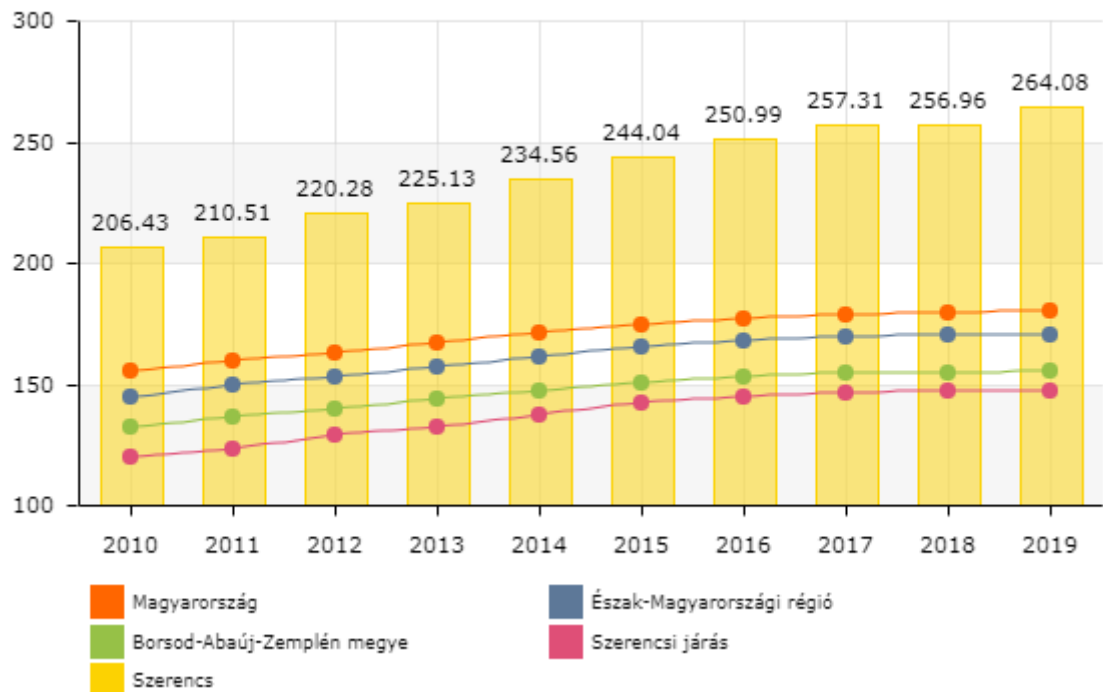
(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: TEir-Helyzet-Tér-Kép

Öregedési mutató: Állandó népességből a 100 0-14 évesre jutó 60-x évesek száma

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Forrás: TEir-Helyzet-Tér-Kép

2. A fiatalság helyzete a mai Magyarországon

Ifjúságon a tanulóiifjúságot, valamint azt a korosztályt értjük, amely a társadalom munkájába bekapcsolódik, az önálló életkörülményeinek a kialakítását megkezdte és még nem múlt el 35 éves. Ez alapján a fiatalok egyrésze általános, középfokú vagy felsőfokú oktatásban vesz részt, illetve munkát vállalt vagy munkanélküli.

Az utóbbi években a fiatalok helyzete egyre nagyobb változáson ment át, amely köthető az online világ erősödéséhez, a munkaerő-piaci változásokhoz és a családi kapcsolatok átalakulásához. Megállapításra került, hogy a státuszuk egyre inkább ellentmondásos: korábban érik el az érettségüket, hamarabb lépnek ki a gyerekkorból, de kitolódik az önállósodásuk ideje. Diákként továbbra is szüleiktől függenek, melyet a lakás és munkaerő-piaci helyzet is erősít. „MAMA-HOTEL, APA-BANK”

A 30-as éveik elejére a magyar fiatalok mindössze alig 10%-a tudja vagy akarja bejárni azt az életutat, amely a leginkább sikeresnek bizonyul. Azoknak a magyar fiataloknak a legkedvezőbb a helyzetük, akik hagyományos családi életutat jártak be, ez a legritkább felnőtté válási út azonban egyfajta „társadalmi kiváltság”, derült ki egy friss tanulmányból. Az iskolapadból történő kilépés után viszonylag hamar előnyös munkaerő-piaci és anyagi helyzetet tudnak elérni, mindeközben nem halasztják (tovább) a szülőiház elhagyását és a tartós párkapcsolat kialakítását. Sokan vannak azonban, akik nem költöznek el otthonról, viszonylag hamar munkába állnak, vagy hamar családot alapítanak.

Murinkó Livia a felnőtté válás négy eltérő útját azonosította, szerinte nincs egyetlen domináns felnőtté válási mód.

1, A legtöbb fiatal az „iskolázott életút, késői családalapítással” csoportba sorolható (51%, B csoport). Későn hagyják el az oktatási rendszert – elég későn ahhoz, hogy felsőfokú végzettséget szerezzenek –, majd a legtöbbször munkát vállal. Viszonylag későn hagyják el a szülői házat (30 éves koruk körül még 40%-uk a szüleivel él), még később alapítanak családot, és 29–31 éves korukra csak 20%-uknak születik gyermeke.

2, Minden negyedik válaszadót a „korai munkavállalás és késői családalapítás” jellemez (24%, A csoport). Rövidebb ideig tanulnak, hamarabb belépnek a munkaerőpiacra, valamivel korábban elköltöznek a szüleiktől és családot alapítanak, mint az előző csoport tagjai. 29–31 éves korukra az A és a B csoport tagjai hasonló élethelyzetet érnek el, de az eltérő iskolai életút miatt a felnőtté válás fontos átmeneteit eltérően időzítik.

3, A fiatalok 17%-ára jellemző a korai családalapítás (C csoport). Korán befejezik a tanulmányaikat és elköltöznek a szülői háztartásból, hamar munkába is állnak, de a megfigyelési időszak végére ők dolgoznak a legkisebb valószínűséggel (a nők között ennek részben a gyermekvállalás az oka). Viszonylag korán és nagy arányban alapítanak élettársi kapcsolatot vagy kötnek házasságot, 90%-uknak 30 éves korára már gyermeke születik.

4, A legkisebb csoport az „iskolázott életút családdal” elnevezést kapta (9%, D csoport): az oktatási és munkaerő-piaci történetük hasonlít a másik iskolázott csoportéra (B), de korábban elköltöznek a szülői házból, és korábban kezdenek élettársi együttélést vagy kötnek házasságot. A korai párkapcsolat ellenére viszonylag későn vállalnak gyermeket. Leginkább ennek a csoportnak az életútja felel meg a felnőtté válás hagyományos modelljének, de a nők és a férfiak között is ebbe a csoportba tartoznak

A KUTATÁS ÖSSZESEGÉBEN MEGÁLLAPÍTTA, HOGY A HARMINCAS ÉVIK ELEJÉN AZOKNAK A MAGYAR FIATALOKNAK A LEGKEDVEZŐBB A HELYZETÜK, AKIK AZ UTÓBBI, "D" CSOPORTBA TARTOZNAK, VAGYIS HAGYOMÁNYOS CSALÁDI ÉLETUTAT JÁRNAK BE.

A kutatás szerzője megállapítja, hogy ez a legritkább felnőtté válási út egyfajta „társadalmi kiváltság”.

A KORAI CSALÁDALAPÍTÓK HÁTTERE ÉS ELÉRT HELYZETE A LEGHÁTRÁNYOSABB: A FELNŐTTÉ VÁLÁS FŐ ÚTJA ÉS LEHETŐSÉGE SZÁMUKRA A PARTNERKAPCSOLAT ÉS A GYERMEKVÁLLALÁS, A MUNKAPIACI INTEGRÁLTÁSUK ALACSONY.

Természetesen a kutatás nem azt állítja, hogy a fiataloknak csak ki kell választani a "D-életpályát", és sikeresek lesznek. Az, hogy milyen pályát tud befutni valaki, függ a családi, társadalmi háttértől,

így ennek lehetősége akár egyfajta kiváltsággént értelmezhető, különösen, ha azt látjuk, milyen keveseknek adatik meg ez az életút.

III. A SZERENCSEI FIATALOK HELYZETE

A helyi fiatalok helyzetét részletesen bemutatja a EFOP-1.2.11 projekt tervezése során készült Szakmai fejlesztési koncepció (továbbiakban: Koncepció). Ezek ismétlését maximum megerősítés, illetve hivatkozás szintjén tartalmazza jelen dokumentum.

A Cselekvési Program megalapozása az alábbi vizsgálatokkal történt:

- Dokumentumelemzés
- Műhely munkák döntéshozói, szakértői és ifjúsági célcsoportban
- Egyéni kérdőíves felmérés

1. Oktatás

Szerencsen a legfeljebb általános iskola 8. osztályát végzettek száma megegyezik az országos értékkel, azonban az érettségivel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma meghaladta mind az országos, mind a megyei járásközpontok és a járási átlagot is. A településen erősségének tekinthető a középfokú képzettségű munkaerő nagyszámú jelenléte. Szerencsen a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya az országos átlagérték alatt van (azonban a megyei járásközpontok átlaga felett).

A városban két általános és két középiskola található. Az általános iskolák egyházi fenntartásban, a középiskolák közül a Bocskai István Katolikus Gimnázium és Szakgimnázium egyházi, míg a Szerencsi Szakképzési Centrum Műszaki és Szolgáltatási Technikum és Szakképző Iskola állami fenntartásban működik.

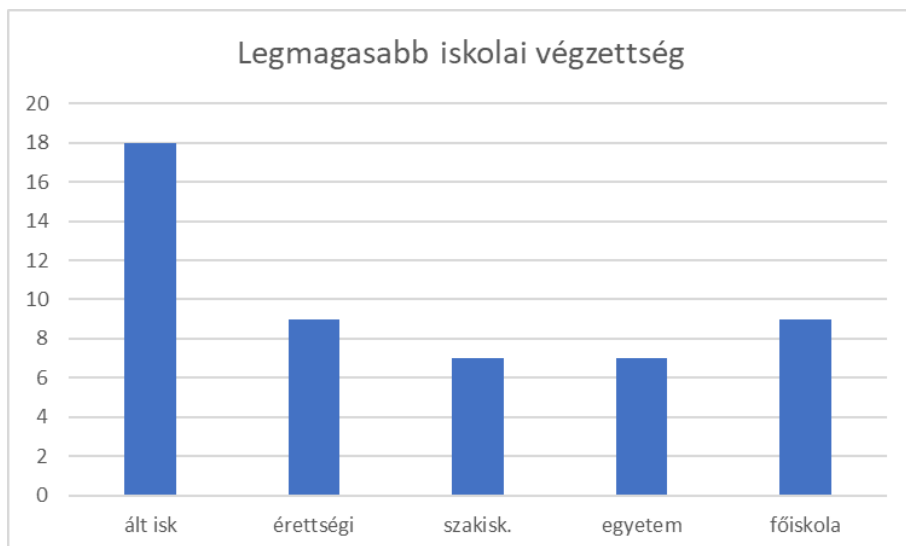
A Gimnáziumban a 2022/23 tanévet 21 osztályban 496 tanuló kezdte meg. 2022-ben sikeres érettségi vizsgát 90 tanuló tett. Továbbtanulók aránya 78%.

A Szakképzési Centrumban a 2022/23 tanévet 635 tanuló kezdte meg.

Az intézményben elektronikai és informatikai szakmacsoportban szakközépiskolai képzés, valamint könnyűipari, gépészeti, elektronikai, faipari szakmacsoportokban (fodrász, női szabó, bútorasztalos, csőhálózat-szerelő, villanyszerelő szakmákban) szakiskolai képzés folyik.

A kérdőívet kitöltők (50fő) közül 54% nő, 46% férfi.

A legmagasabb iskolai végzettsége 18 fő-nek általános iskola, 9 fő-nek főiskola, 7 fő-nek egyetem.

Önkormányzati támogatások:

Szerencs Város Önkormányzata a korábbi évekhez hasonlóan 2021. évben is csatlakozott a **Bursa Hungarica** Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez, melynek célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőfokú tanulmányainak támogatása. Támogatottak száma 31fő, támogatásra fordított összeg 1.140.000Ft.

Jegyzettámogatás

A 2020. augusztusban kiírt pályázatra összesen 23 pályázat érkezett. A testület döntése alapján a jegyzettámogatásban részesített felsőoktatásban tanulók száma: 23 fő, a támogatás mértéke hallgatónként 15 000Ft, összesen 345.000Ft.

2. Egészségügy és testkultúra

Az általános és középiskolákban iskolai védőnő szolgálat működik, akik rendszeresen végzik a diákok egészségügyi szűrő vizsgálatát.
2020-ban a 14-18 -es korosztály létszáma a gimnáziumban és a szakközépiskolában:757 fő volt.

Eltérések szűrővizsgálat alkalmával.	
--tartási rendellenesség hanyagtartás:	32 fő
--gerincferdülés Scoliosis:	41 fő
--mellkasdeformitás:	9 fő
--lúdtalp:	58 fő
--szemüveges fénytörési hibák:	48 fő
--szívbetegség,ritmuszavar:	9 fő
--kövérség,obesitás:	24 fő
--kóros soványság:	11 fő
--aszthma:	4 fő
--hypertónia,magasvérnyomás:	5 fő
--diabetsz:	4 fő
--magatartászavar/papírral igazolt/:	2 fő

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a túlsúllyal küzdő gyermekeknél a probléma oka az egészségtelen táplálkozással és életmóddal van összefüggésben. Az előforduló mozgásszervi elváltozások pedig többnyire a hanyag tartásban, a gerincferdülés, a lúdtalp és a bokasüllyedésben nyilvánulnak meg.

A középiskolák tanulói közül már sokan kávéznak, energia italokat fogyasztanak, dohányoznak, amelyek károsak lehetnek a fiatal szervezetre.

A városban több sportlétesítmény is található, úgy mint:

- Tatay Zoltán Ifjúsági Sporttelep
- A Rákóczi Zsigmond Általános Iskola tornaterme
- Városi Tanuszoda
- Szerencsi Fürdő & Wellnessház
- Kulcsár Anita Sportcsarnok
- Műfüves labdarúgópálya
- Teniszpályák

A gimnáziumban Ifjúsági Sport Kör működik, melynek minden tanuló tagja. Közülük 30 fő tagja a városi sportegyesületnek, 96 fő pedig külső sportegyesületnek.

A Szerencs Városi Sportegyesület 10 szakosztályban (asztalitenisz, birkózás, kézilabda, labdarúgás, sakk, shotokan karate, súlyemelés, tenisz, úszás) biztosít sportolási lehetőséget.

Ezen túlmenően a városban két helyen vannak kihelyezve szabadtéri kondicionáló eszközök, valamint futókör és rekreációs park áll rendelkezésre a sportolni vágyók számára.

A kérdőív kitöltői közül 26% jelölte meg a sportolást, 34% a kirándulást, mint szabadidős tevékenységet.

3. Ifjúságvédelem és prevenció

A Cselekvési Program előkészítésében, aktívan részt vettek a Szerencsi Család és Gyermejkölési Központ és Szolgálat munkatársai. A Központ feladat-ellátási területe a Szerencsi járás. A hatékony esetkezelés érdekében jelzőrendszert működtetnek, melynek tagjai többek között a

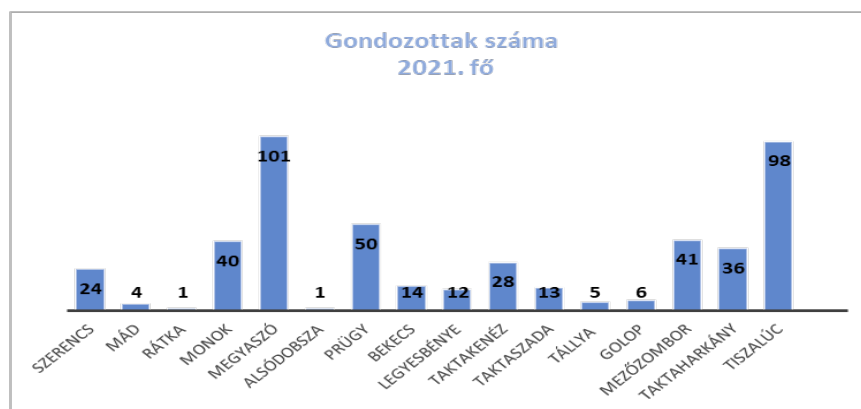
jegyzők, a köznevelési intézmények, rendőrség, egészségügyi és szociális intézmények, társadalmi szervezetek, egyházak. A szolgálat munkatársai kezelnek szociális és mentálhigiénés problémákat, valamint segítséget nyújtanak krízishelyzetek megszüntetésében.

A Központ beszámolója szerint

A Család és Gyermejkölési Központ gyermekvédelmi gondoskodás keretében hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermek védelmére irányuló feladatai

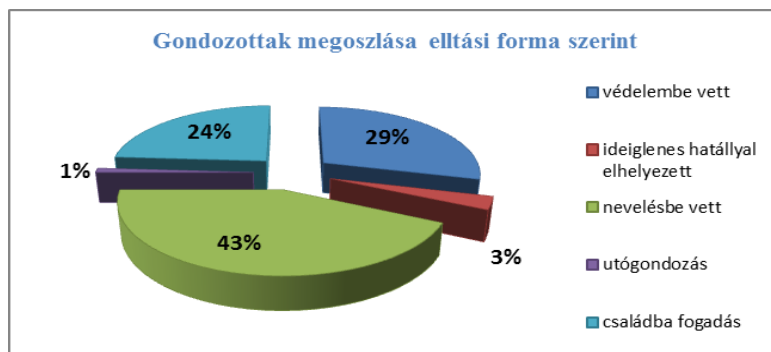
A Központ javaslatot tesz a Gyámhatóság részére a kiskorú:

- védelembe vételére, annak fenntartására, vagy megszüntetésére,
- megelőző pártfogására, annak fenntartására, vagy megszüntetésére,
- ideiglenes hatályú elhelyezésére,
- nevelésbe vételére, annak fenntartására, vagy megszüntetésére,
- családba fogadására, annak fenntartására, vagy megszüntetésére,
- harmadik személynél történő elhelyezésének kezdeményezésére,
- tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására,
- gondozási helyének megváltoztatására,
- a gyermekek után járó családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására

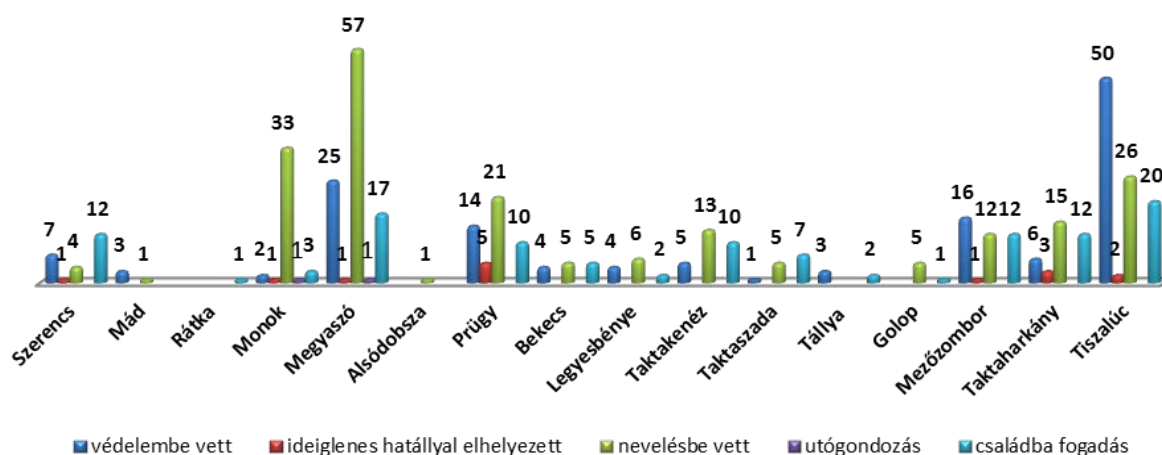

A védelembe vett gyermekek száma nem emelkedett. A védelembe vétel okaiban viszont változás történt. Továbbra is az okok között szerepel a gyermekek beilleszkedési nehézségei, magatartási problémái, a szülők életvitele, a gyermek elhanyagolása. Az 50 óra feletti igazolatlan hiányzások, ami iskoláztatási támogatás folyósításának szüneteltetését is jelenti, az elmúlt két évben csökkentő tendenciát mutat. Ugrásszerűen megnőtt azon védelembe vételek száma, ahol a rendőrség ideiglenes megelőző távollattást rendelt el házastárral, élettárral szembeni erőszak miatt.

A nevelésbe vett gyerekek száma nem mutat jelentős emelkedést. Az elmúlt évben a családból történő kiemelés főleg azon szülők születendő gyermekét érintette, ahol már a többi gyermek nevelésbe vétel keretében gondozott volt. Az esetmenedzserek évente egyszer nevelésbe vétel fenntartására vagy megszüntetésére javaslatot tesznek. A nevelésbe vett gyermekeket az esetmenedzserek lehetőségükhöz mérten meglátogatják a gondozási helyükön, valamint kapcsolatot tartanak a nevelőszülői tanácsadóval, és a gyermekvédelmi gyámmal. A nevelésbe vett gyermekek esetében, sikeres családban történő visszagondozásaink, utógondozásaink voltak a tavalyi évben. Utógondozás során a gyermek családjába való visszailleszkedését segítették az esetmenedzserek, szükség esetén a családsegítők bevonásával.

Gondozottak megoszlása ellátási forma szerint település bontásban

Szakmai tevékenységének adatai

Megnevezés	Szakmai tev. száma
Szociális segítő tevékenység	40
Esetkonferencia szervezése, azon való részvétel	19
Esetkonzultáció	369
Esetmegbeszélés	99
Családlátogatás	234
Elhelyezési értekezleten való részvétel	10
Védelembe vételi tárgyaláson való részvétel	78
Nevelésbe vételi tárgyaláson való részvétel	3

Probléma típusok megoszlása:

A veszélyeztetettség fő oka	Az érintett gyermekek száma a veszélyeztetettség fő oka szerint
nevelési probléma	9
szülők, család életvitele	17
családi konfliktus	36
szülő(k) betegsége	1
gyermek családon belüli bántalmazása	
fizikai	0
lelki	-
szexuális	0
gyermek elhanyagolása	73
elégtelen lakáskörülmények	54
gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	2
csavargás	4
tankötelezettség elmulasztása	18
magatartás- vagy tanulási zavar	2

Speciális szolgáltatások:

A család-és gyermekjóléti központ gyermek családban nevelésének elősegítése veszélyeztetettségének megelőzése érdekében – igényeknek, szükségleteknek megfelelően - egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat biztosít.

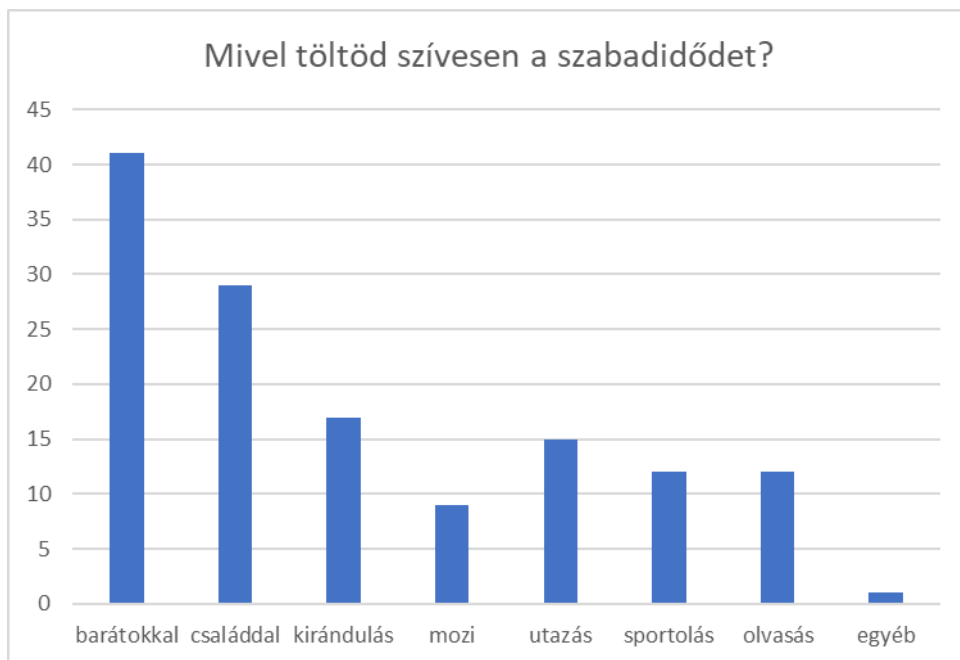
- Kapcsolattartási ügyelet
- Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat
- Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység
- Szociális diagnózis

A városban 2017-től működik Kábítószerügyi Egyeztető Fórum, melyet a rendőrkapitányság vezetője hívott életre. 2021-ben az önkormányzat újjá szervezte, jelenleg 5 munkacsoportban dolgoznak a KEF tagjai.

4. Közművelődés, szabadidős lehetőségek

Az önkormányzat fenntartásában működő Szerencsi Művelődési Központ és Könyvtár egész évben változatos programokkal, koncertekkel, művészeti és könnyűzenei előadásokkal várja az érdeklődőket. Rendszeresen lehetőséget biztosítanak a helyi és környékbeli amatőr zenekaroknak a bemutatkozásra, fellépésre.

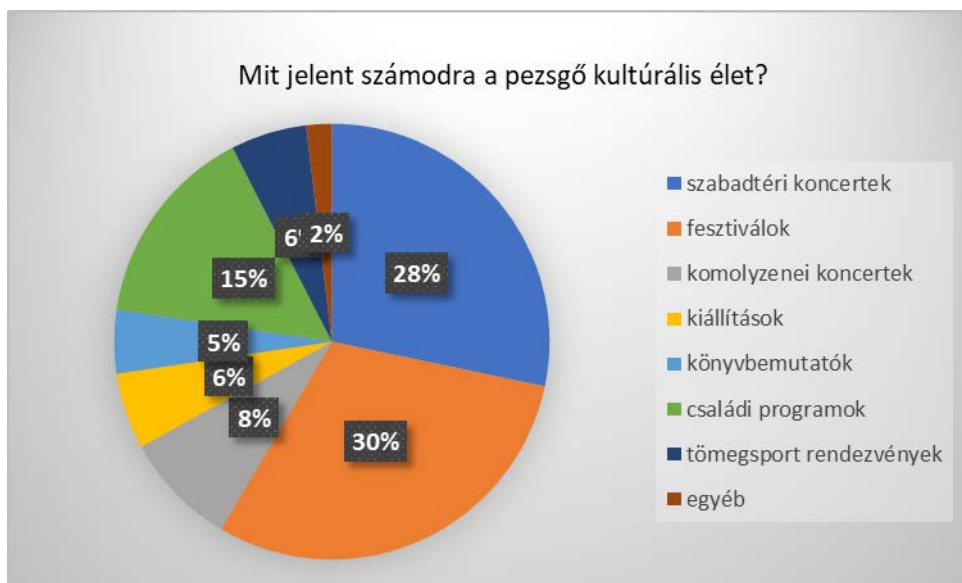
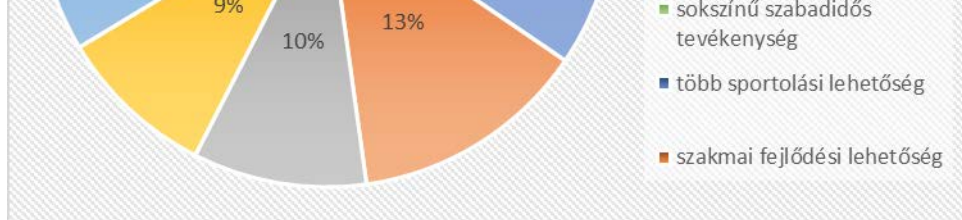
A kérdőívben több kérdést is feltettünk a szabadidő eltöltésére vonatkozóan.

A kitöltők többsége barátokkal, illetve családjával tölti a szabadidejét. Utazás, sportolás, olvasás a legkedveltebb tevékenységek. Érdekes, hogy a mozi a fiatalok körében egyre inkább háttérbe szorulni látszik.

A „Mivel tudnánk motiválni arra, hogy Szerencsen maradj?” kérdésre is előkelő helyen szerepel a pezsgő kulturális élet(13%). A jól fizető munkahely(34%) és a színvonalas egészségügyi ellátás(12%) között foglal helyet. Ha hozzá vesszük a sok színű szabadidős tevékenységet(10%), valamint a több sportolási lehetőség(8%), akkor elmondhatjuk, hogy a munkahely után a szabadidő hasznos eltöltése a leginkább motiváló a fiatalok számára(31%).

A kérdőívből az is kiderül, hogy a „pezsgő kulturális élet” alatt a kitöltők nagy többsége a szabadtéri koncerteket(28%) és a fesztiválokat(30%) érti.

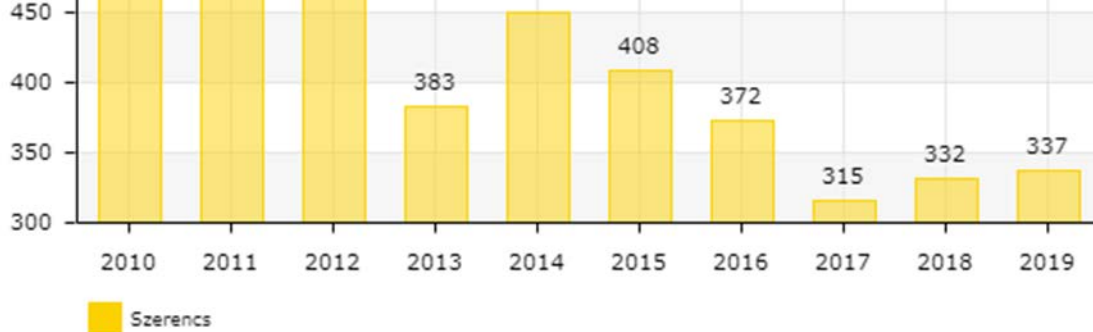

5. Foglalkoztatás, munkavállalás:

Szerencsén a regisztrált álláskeresők száma 2019-ben 337 fő. A nyilvántartott álláskeresők száma száz munkaképes állandó lakosra vetítve 5.76. Ez magasabb, mint az országos átlag, de alacsonyabb a megyei és a járási átlagtól. 2010-től egy évben 2013-ban megegyezett az országos átlaggal, azt követően viszont folyamatosan mintegy 2 ponttal alatta marad. A csökkenést a közfoglalkoztatás növekedése okozta. Az adatokat vizsgálva látni kell, hogy a nyilvántartottak száma évente jelentős mozgást mutat, állandó változásban van, mivel befolyásolja a rövidebb-hosszabb távra közfoglalkoztatásba bevontak száma, alkalmi munkavállalók, az egyes kiemelt tanfolyamokon – képzéseken résztvevők száma is.

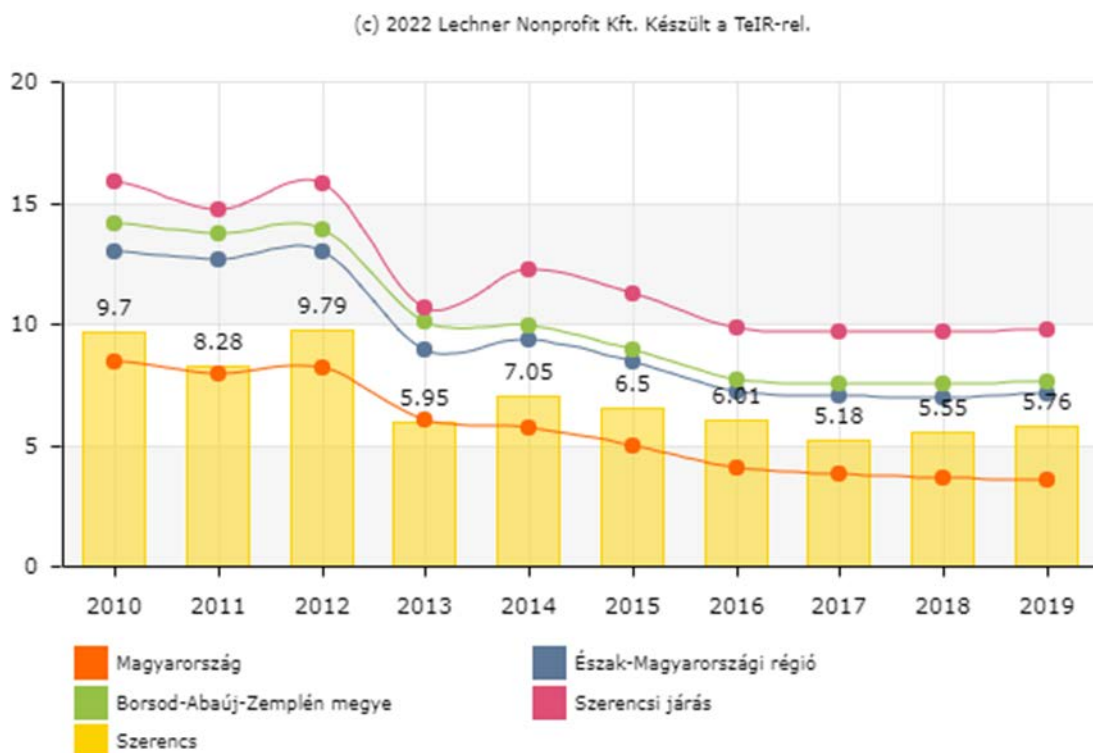
Regisztrált álláskeresők száma (fő)

Regisztrált munkanélküliek száma (fő)

Forrás: TEir-Helyzet-Tér-Kép

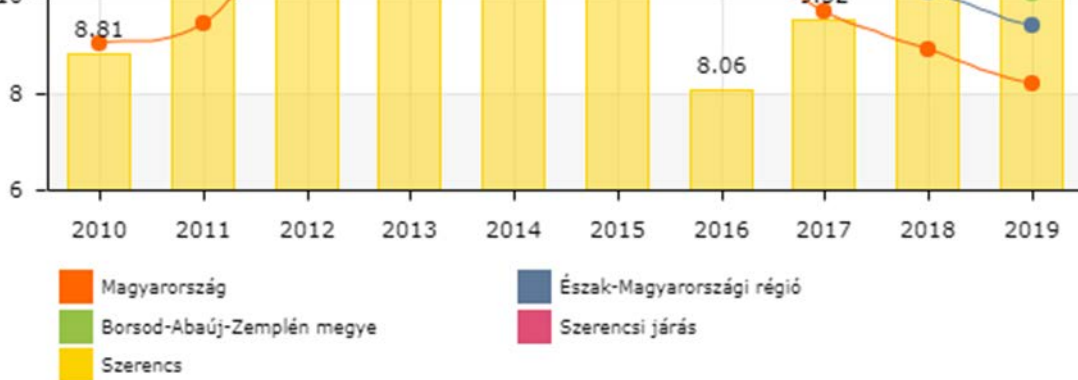
Nyilvántartott álláskeresők a munkaképes korú népesség százalékában
 Nyilvántartott álláskeresők száma száz 15-64 éves állandó lakosra.

Forrás: TEir-Helyzet-Tér-Kép

Pályakezdő munkanélküliek aránya (százalék)

A pályakezdő álláskeresők aránya a nyilvántartott álláskeresők között.

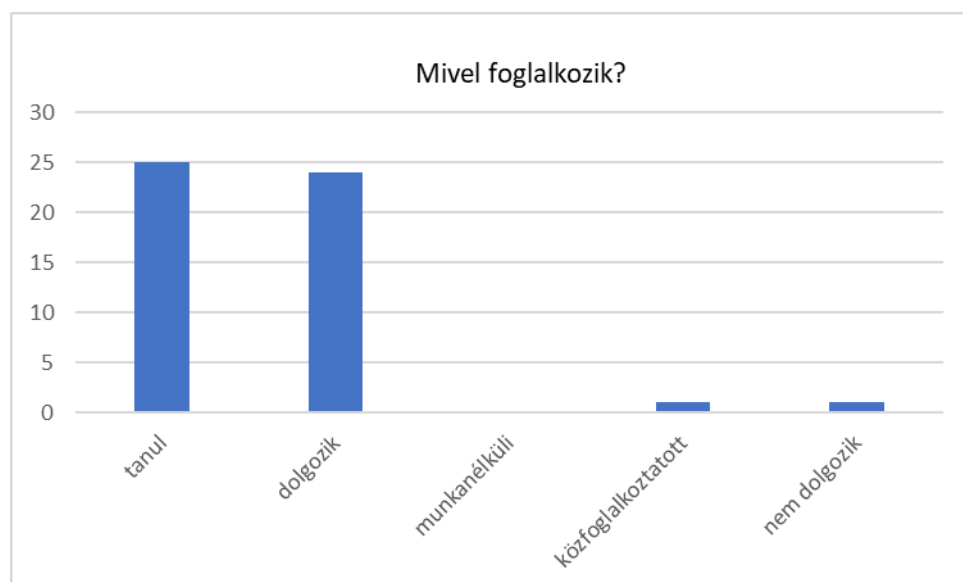

Forrás: TEir-Helyzet-Tér-Kép

A pályakezdők arány 2019-ben megegyezik a megyei átlaggal, de alacsonyabb a járási átlagnál. Az önkormányzat folyamatosan részt vesz a közmunka és diákmunka programban.

2022-ben közfoglalkoztatásban 76 főt alkalmazott, melyből 10 fő 35 év alatti. Diákmunka keretében 44 fő foglalkoztatására került sor.

A kérdőívet kitöltők közül 25 fő tanuló, 23 fő dolgozik, 1 fő közfoglalkoztatott, illetve 1 fő jelenleg nem dolgozik.

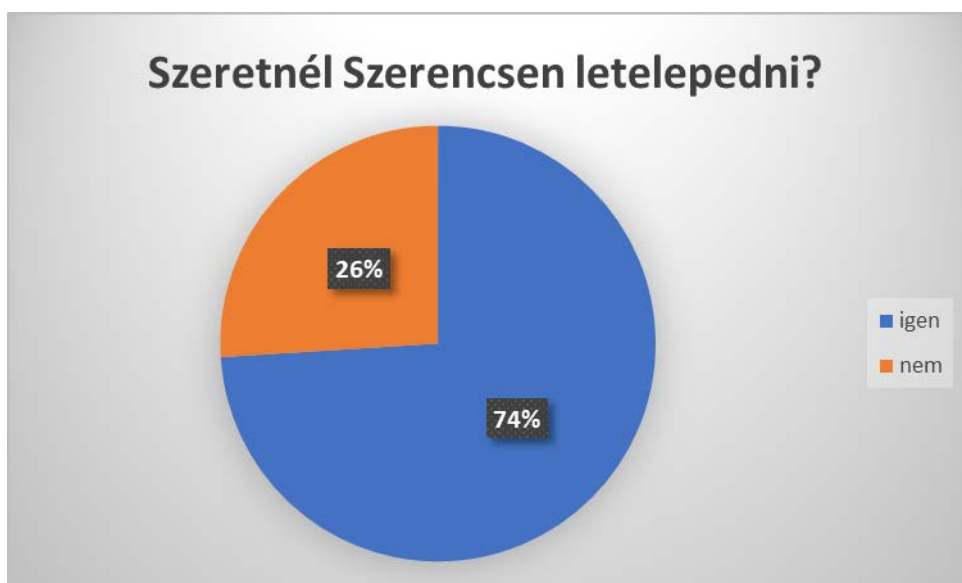
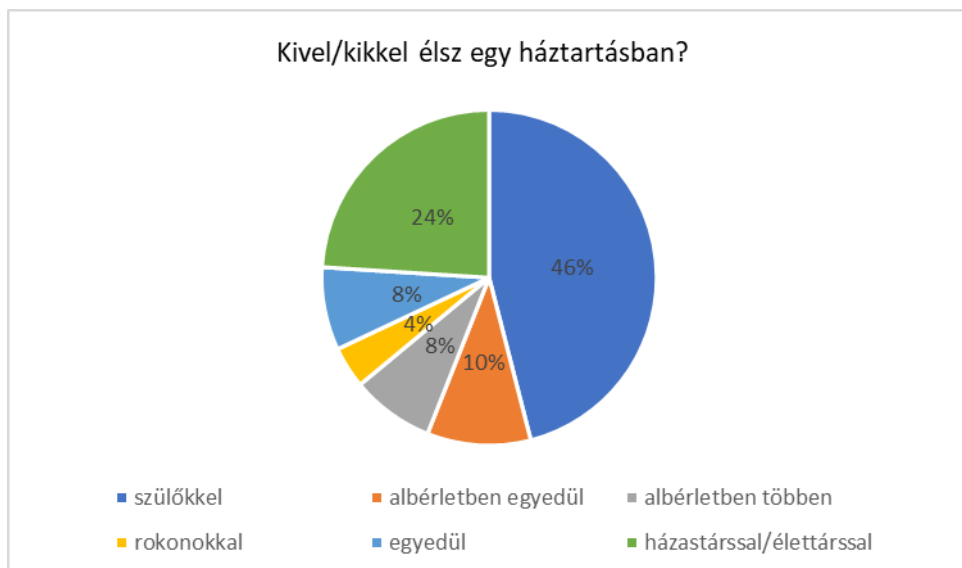
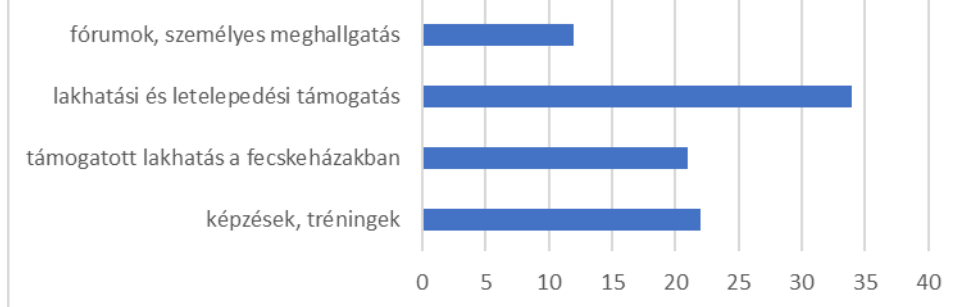

A többségük a szülőikkel él közös háztartásban, illetve házastárssal/élettárssal élnek.

Öröndetes viszont, hogy a kitöltők 74% gondolja úgy, hogy Szerencsen szeretne letelepedni.

Ehhez első sorban letelepedési támogatást, illetve támogatott lakhatást szeretnének igénybe venni.

Ugyan akkor fontosnak tartják a képzéseket, valamint a munka melletti tanulás lehetőségét.

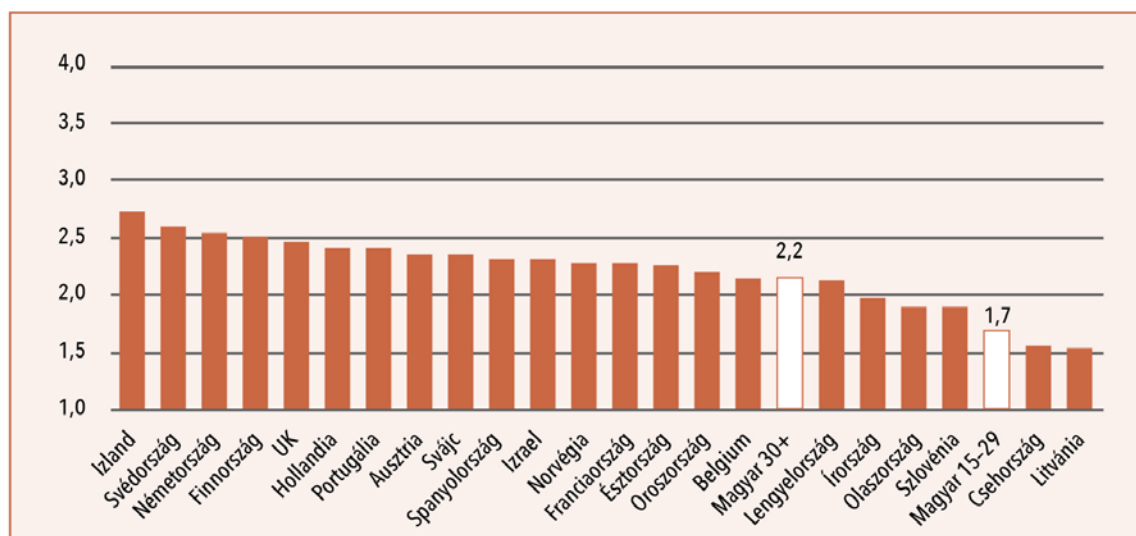
6. Aktív ifjúsági részvétel és érdekérvényesítés, ifjúságsegítés, ifjúsági szolgáltatások, civil szervezetek

Az előző diagrammot figyelembe véve, ha a helyben maradást kívánja az önkormányzat ösztönözni, a két legfontosabb beavatkozási pont a munkaerő-piaci támogatás, valamint a közösségi kapcsolatok erősítése.

A városban nagyszámú civilszervezet, egyesület és alapítvány működik. Ennek ellenére a fiatalok körében a közösséghez tartozás viszonylag alacsony szintet mutat.

Ez nem egyedi jelenség. 2000-óta számos kutatás foglalkozott a fiatalok társadalmi szerepvállalásával, politikai részvételével. Ezek szinte kivétel nélkül arra a következtetésre jutottak, hogy a fiatalok apolitikusak, passzívak, érdektelenek. Ennek okait most nem kívánjuk vizsgálni.

Egy 2016-ban végzett Eu-s kutatás a következő eredménnyel zárult:

1. ábra: A fiatalok politikai érdeklődésének átlagai országoként

Forrás: ESS08, adatfelvétel eszmei időpontja 2016

Jól látszik, hogy a különböző politikai kultúrájú, politikai szocializációjú országok fiataljainak közéleti érdeklődése (és ezzel szoros összefüggésben politikai aktivitása) jelentősen eltér egymástól. Vannak olyan országok, ahol a fiatalok politikai érdeklődése megközelíti vagy éppen meghaladja más országok idősebb népességének átlagait. A politika iránt legkevésbé érdeklődő fiatalok három közép-európai és balti országban élnek, ezek sorrendben Litvánia, Csehország és Magyarország. E három ország fiataljai – messze elmaradva az összes többitől – meglehetősen alacsony politikai érdeklődéssel rendelkeznek, és nemcsak egy átlagos, hasonló korú érdeklődésétől maradnak el, hanem a többi közép-európai fiatalétól is. A magyar fiatalok esetében ez tartós és rendkívül stabil tendencia. Az ESS első, 2002-es mérése óta mindvégig ott található a legkevésbé érdeklődők csoportjában, ugyanakkor épp 2002-ben volt a magyar fiatalok politikai érdeklődése relatíve a legmagasabb (2,2 átlagpont).

IV. SWOT ANALÍZIS

Az interjúk, műhely munkák, statisztikai adatok, dokumentum elemzések és az online kérdőív eredményei alapján az alábbi SWOT analízis állítható fel:

ERŐSSÉGEK	GYENGESÉGEK
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Jól működő intézményrendszer számos elérhető szolgáltatás és prevenciós program működik ☐ A város közösségi életébe aktívan bekapcsolódó, sokféle képzést biztosító szakképzési centrum és középiskola van <i>Hagyományok ismerete, tisztelete</i> <i>Hajlandóság a letelepedésre</i> ☐ 40 km-en belül elérhető felsőoktatási intézmény <i>Tanulási, önképzési hajlandóság</i> ☐ Sok aktív civil szervezet működik a városban ☐ Rendelkezésre állnak pályázati források a szolgáltatások bővítésére 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Alacsony társadalmi részvétel egyes programok, kezdeményezések esetén a közösségi aktivitás alacsony, általános passzivitás mutatkozik ☐ Kevés szervezett szabadidős lehetőség gyakori a „céltalan bandázás” ☐ Szakember hiány ifjúsági szociális, mentálhigiénés, pszichológiai területeken ☐ Szociális és mentálhigiénés problémák magas aránya ☐ Gyakori tanulási és magatartásproblémák ☐ Szülői kompetenciák hiánya – sok esetben magukra maradnak a fiatal szülők problémáikkal ☐ Kicsi a reális munkaerő-piaci ismeret ☐ Kicsi a pénzügyi tudatosság, nincsenek tisztában a fiatalok a helyben elérhető jövedelmekkel ☐ Nyelvismeret alacsony aránya ☐ Kevés a párbeszéd a fiatal célcsoportok és a döntéshozók között
LEHETŐSÉGEK	VESZÉLYEK
<ul style="list-style-type: none"> ☐ Lakhatási támogatások és bérlakások biztosítása fiatalok számára ☐ Továbbképzési programok biztosítása a szakemberhiány enyhítésére ☐ Ösztöndíjak körének bővítése ☐ Szabadidő eltöltési lehetőségek bővítése ☐ Közösségi szolgálat keretében valódi közösségi tevékenységekbe bevonni a fiatalokat ☐ Érdekképviselet megteremtése ☐ Szolgáltatások bővítése: pályaaorientációs, munkaerő-piaci, vállalkozásindítást támogató, pénzügyi tudatosságot növelő programok ☐ Mentori szolgáltatások bevezetése ☐ Prevenciós programok körének bővítése ☐ Ifjúsági kezdeményezések támogatása ☐ Fiatal szülők számára közösségépítés – baba-mama klub, szülőklubok – a tapasztalat-megosztás és kölcsönös segítség céljából 	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Tovább romló gazdasági és szociális helyzet – alacsony helyben elérhető jövedelem ☐ A családból jövő hátrányokat az intézményrendszer nem képes teljes mértékben korrigálni, ezek újratermelődnek ☐ Képzett fiatalok elvándorlása ☐ Szakember- és munkaerő-hiány további erősödése ☐ Magas eladósodottság a fiatalok körében ☐ Bizonytalan, kiszámíthatatlan életpálya helyben ☐ „Elmagányosodás”, valódi közösségek hiányának további erősödése, az online tér válik valósággá ☐ Általános értékválság ☐ Tovább gyengül az alacsony intézményi bizalom a fiatalok körében ☐ Közügyek iránti érdektelenség erősödik ☐ A pályázati források felhasználását követően az elért eredmények, valamint a szolgáltatások fenntartását saját forrásokból kell biztosítani

A Cselekvési Program előkészítése az alábbi műhelymunkák keretében történt:

- Helyzetelemző, előkészítő szakértői műhely
- Egyéni kérdőív
- Ifjúsági tervező műhely – cselekvési program intézkedései
- Szakértői értékelő és tervező műhely – SWOT analízis, cselekvési program táblázat összeállítása

IV. CSELEKVÉSI PROGRAM

Tervezett tevékenység	Forrás rendelkezésre állása	Felelős	Határidő
Kompetenciafejlesztő, felkészítő programok	EFOP-1.2.11-16-2017-00064 saját forrás	Szakmai vezető Szerencs Város Önkormányzata	2022.12.31.
Álláskeresési foglalkozások – ismerkedés a helyi munkaerő-piac sajátosságaival lehetőségeivel, álláskereséshez szükséges kulcskompetenciák elsajátítása	EFOP-1.2.11-16-2017-00064 saját forrás	Szakmai vezető Szerencs Város Önkormányzata	2022.12.31.
Pénzügyi alapismeret foglalkozások	EFOP-1.2.11-16-2017-00064 saját forrás	Szakmai vezető Szerencs Város Önkormányzata	2022.12.31.
Lakhatási támogatásban részesített fiatalok	EFOP-1.2.11-16-2017-00064 saját forrás	Szakmai vezető Szerencs Város Önkormányzata	42 hónap a bérlakások kialakítását követően
Első lakáshoz jutók támogatása	saját forrás	Szakmai vezető Szerencs Város Önkormányzata	Folyamatos
Tanévkezdési támogatás –	saját forrás	Szakmai vezető Szerencs Város Önkormányzata	Folyamatos
Karrier klub	EFOP-1.2.11-16-2017-00064 saját forrás	Szakmai vezető Szerencs Város Önkormányzata	Folyamatos
Ösztöndíjak, egyéb támogatási konstrukciók	EFOP-1.2.11-16-2017-00064 saját forrás	Szakmai vezető Szerencs Város Önkormányzata	2022.12.31

V. ÉRTÉKELÉSI, ELLENŐRZÉSI SZEMPONTOK, MÉRFÖLDKÖVEK

Szerencs Város Önkormányzata Képviselő-testülete két évente felülvizsgálja és nyomon követi a Cselekvési Program intézkedéseinek megvalósulását, valamint a Cselekvési Programban elvégzi a szükséges módosításokat és aktualizálásokat.

VI. ELÉRT EREDMÉNYEK PROJEKTIDŐSZAK UTÁNI HASZNOSULÁSA

Az EFOP-1.2.11-16 -2017-00064 sz. valamint a további, a Cselekvési Programban nevesített projektek lezárultát követően új, ezen Cselekvési Programra épülő intézkedések meghatározása szükséges.

A kialakításra kerülő lakások fenntartását, működtetését Szerencs Város Önkormányzata továbbiakban is biztosítja. A kialakított szolgáltatások fenntartása és további működtetése az eredmények értékelésének tükrében, külső partnerek bevonásával folytatódik.

VII. HATÁLYBA LÉPÉS

Szerencs Város Önkormányzatának Képviselő-testülete 2022. szeptember 29-én tárgyalja a Cselekvési Programot.

VIII. A HELYZETELEMZÉSBEN FELHASZNÁLT DOKUMENTUMOK

- „Esély Otthon” program Szerencs Városában – Szakmai fejlesztési koncepció. Szerencs, 2017.
- Járási szintű Esélyteremtő Programterv 2015-2020
- Helyi Esélyegyenlőségi Program 2013-2018
- Magyar Ifjúság Kutatás 2016. első eredményei. Új Nemzedék Központ Nonprofit Kft. 2017.
- Szerencs Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája. Szerencs, 2015.
- Szerencs Város további releváns rendeletei, koncepciói

- Szerencs Város Honlapja

- Tájékoztató Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Demográfiai Helyzetének Alakulásáról 2019.
- Kiderült milyen életre számíthatnak a magyar fiatalok? Portfólió 2019.
- Néhány empirikus adat a magyar fiatalok politikai aktivitásáról. Ellensúly 2019.
- TEir Helyzet-Tér-Kép